

Občanská hnutí a nejrůznější kampaně jsou tak správným krokem proti vládě a politickému systému jako takovému, který nerespektuje hlas těch, na kterých zakládá svou legitimitu. Je však potřeba bojovat jinými prostředky než současná vláda, která odmítá jakoukoliv kritiku ze strany odpůrců pod argumentem, že veřejnost je „pomýlená“ a nerozumí problematice. V tomto a jiném případě je potřeba bojovat argumenty, ne osočováním druhé strany z „hlouposti“ a „nerozumu.“

Nedávno proběhla českým tiskem zpráva, že americká ministryně zahraničních věcí Condoleezza Riceová je naneštěstí zaneprázdněná a přijede tak podepsat smlouvu o americkém radaru namísto plánovaného května až v průběhu června. To pochopitelně dává četným skupinám jeho odpůrců do žil novou krev a tak jsme v poslední době mohli zaregistrovat jisté Humanistické hnutí s trefnou „deštníkovou“ kampaní „Nechci radar“, nebo všudypřítomné Greenpeace, jehož dvacet členů před časem „rozbilo tábor ve vojenském prostoru v Brdech, kde by měl v budoucnu stát americký radar“.

Bylo by dobré se zamyslet jak takové občanské aktivity vnímáme. Z pohledu těchto aktivistů je situace, zdá se, tragická. Ačkoliv je 68% českých občanů názorově proti radaru, jsou jejich kampaně vnímány českou veřejností značně negativně. Samotné slovo aktivista se zdá mít v české kotlině jistou pachutí něčeho vymykajícího se z normy – něčeho nad čím běžný občan sledující ve večerních zprávách šoty těchto „aktivistů“ snad zakroučí hlavou a pomyslí na „naivní levicovou mládež“, ječící Kateřiny, nebo zelené aktivisty blokující čas od času naše jižní hranice v jejich úporném boji proti nukleárnímu nepříteli.

Ano, je pravda že oprávněně považujeme velké množství těchto hnutí a občanských sdružení za „fanatická“, jelikož chápeme jejich názory jako příliš jednoduché, vytržené z kontextu, neschopné chápat širší hledisko, nebo otevřít debatu o daném tématu na rozdíl od pouhé snahy bleskově šokovat českého občana.

Na druhé straně – je v naší době skutečně prostor pro takový střet názorů skrze diskuzi, nebo jsme v podstatě nuceni shrnout naše snažení, osobní boj za jistý cíl, do bleskurychlého sledu obrazů a prohlášení, které se dostanou skrze síto novinářů a reportérů ke čtenáři-divákovi? Vybízí současné politické klima, zkratkovitost mediálních reportáží, omezený čas na reprodukci myšlenek k občanovy-čtenáři-posluchači k úpadkům argumentů a vzestupu lehce zapamatovatelných obrazů a prohlášení?

Současná praxe občanských spolků nenaznačuje nic jiného. Jedním příkladem za všechny může být nedávná kampaň jistého sdružení, poněkud pompézně nazývaného se „Člověk v tísní“, jež dokázalo v jediném spotu zaměřeném proti „neonacismu“ projevit snad veškeré chyby dnešní doby. Divákovi je tak prezentován jasný obraz na kterém je pestrými barvami namalován výjev dobra a zla. „Nácek“ je zde zjednodušen do role naivního, hloupého lidského zvířátka, které umí opakovat pouze „vlast“, „vůdce“, a tak podobně. Závěr je „jasný“ – dobrý, hodný, světu otevřený liberál („člověk v tísní“), stojí proti „vlně nerozumu“ v podobě znovu přemnožených nacistů.

Podobné boje „dobra“ a „zla“ jsou však mnohem častější, snad všudypřítomné. Havel argumentující pro americký radar, protože Spojené státy jsou spojenci, „dobro,“ které stálo proti „sovětskému zlu“ před Sametovou revolucí. Rakouští Greenpeace („ochránci přírody“), versus „atomoví Češi“ (zosobnění kazisvětů). Boj tzv. českých „bolševiků“ proti „odSSákům“. Není snad potřeba rozebírat dále.

Zásadní problém této moralizace politických bojů (a nejenom těch, v západní politické a společenské kultuře vůbec) je neschopnost debaty, argumentu, politického sporu, který by se neuchýlil k individuální morálce jednotlivých stran, ale debatoval – skutečně debatoval nad daným předmětem sporu.

Je v Česku silná podpora bývalé komunistické straně? Ano. Co to však znamená? Jaké postřehy lidí za jejich podporou stojí? Co vadí voličům Národní strany na současnou politickou situaci? Proč tolik „environmentalistů“ bojuje za čistější životní prostředí – jsou to snad noví totalitáristé jak se nám snaží hbitě nabídnout Václav Klaus?

Jakákoliv diskuze s druhou stranou se stává nemožnou, pokud ji předem odsoudíme jako bláhovou nebo pomýlenou. Diskuze je názorový střet oponentů, kteří jsou si rovni. Do té doby než se občanská hnutí – média – politikové – naučí diskutovat a ne pouze vrhat morální poučky, bude veřejný život stagnovat a diskuze bude nemožná.

Občanská hnutí a nejrůznější kampaně jsou tak správným krokem proti vládě a politickému systému jako takovému, který nerespektuje hlas těch, na kterých zakládá svou legitimitu. Je však potřeba bojovat jinými prostředky než současná vláda, která odmítá jakoukoliv kritiku ze strany odpůrců pod argumentem, že veřejnost je „pomýlená“ a nerozumí problematice. V tomto a jiném případě je potřeba bojovat argumenty, ne osočováním druhé strany z „hlouposti“ a „nerozumu.“

Zdroj: blog autora